

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 3753/20
15.4.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Радомира Кокотовића, председника већа, Гордане Тошић и Марине Кларић Живковић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА (ЈМБГ: ...) из ..., ... бр. ..., чији је пуномоћник Јадранка Жуњић, адвокат из Лазареваца, Шумадијска бр.26, против туженог ЈП ЕПС Београд, Огранак РБ Колубара Лазаревац (МБ: ...), ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о жалбама тужиоца и туженог, изјављеним против пресуде Основног суда у Лазаревцу П1 175/18 од 12.10.2020.године, исправљене решењем истог суда П1 175/18 од 22.10.2020.године, у седници већа одржаној 15.4.2021.године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Лазаревцу П1 175/18 од 12.10.2020.године, исправљена решењем истог суда П1 175/18 од 22.10.2020.године, у делу става првог изреке којим је обавезан тужени да тужиоцу исплати на име претрпљених физичких болова износ од 180.000,00 динара, на име претрпљеног страха износ од 135.000,00 динара и на име естетске наружености износ од 90.000,00 динара, са законском затезном каматом од 12.10.2020.године, до коначне исплате и у делу става другог изреке којим је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца од досуђеног до траженог новчаног износа на име претрпљених физичких болова за износ од још 45.000,00 динара, до тражених 225.000,00 динара, за претрпљени страх износ од још 15.000,00 динара, до тражених 150.000,00 динара и на име наружености за износ од још 10.000,00 динара, до тражених 100.000,00 динара, а жалбе тужиоца и туженог у том делу **ОДБИЈАЈУ**, као неосноване.

УКИДА СЕ пресуда Основног суда у Лазаревцу П1 175/18 од 12.10.2020.године, исправљена решењем истог суда П1 175/18 од 22.10.2020.године, у преосталом делу става првог и преосталом делу става другог, ставу трећем и у ставу четвртном изреке и предмет се у том делу **УПУЋУЈЕ** истом суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лазаревцу П1 175/18 од 12.10.2020.године, ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је обавезан тужени да тужиоцу исплати на име душевних болова због умањења животне активности износ од 170.000,00 динара, на име претрпљених физичких болова износ од 180.000,00 динара, на име претрпљеног страха износ од 135.000,00 динара, на име естетске наружености износ од 90.000,00 динара, односно укупан износ од 575.000,00 динара, са законском затезном каматом од 12.10.2020.године, до исплате. Ставом другим изреке, преко досуђеног износа у претходном ставу а до тражених новчаних износа, на име умањења животне активности за износ од још 280.000,00 динара, до тражених 450.000,00 динара, на име претрпљених физичких болова износ од још 45.000,00 динара, до тражених 225.000,00 динара, за претрпљени страх износ од још 15.000,00 динара, до тражених 150.000,00 динара, на име наружености износ од још 10.000,00 динара, до тражених 100.000,00 динара, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име материјалне штете, за период од маја 2017.године, до јуна 2018.године, исплати појединачно опредељене месечне износе, са законском затезном каматом почев од доспелости сваког појединачног потраживања, до исплате, као и да за тужиоца на досуђене износе уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање РФ ПИО запослених. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу исплати на име трошкова парничног поступка износ од 118.740,00 динара са законском затезном каматом од извршности одлуке о трошковима поступка. до исплате.

Правноснажним решењем истог суда П1 175/18 од 22.10.2020.године исправљена је пресуда Основног суда у Лазаревцу П1 175/18 од 12.10.2020.године, у ставу трећем изреке, у делу одлуке о трошковима утолико, што уместо " износ од 118.740,00 динара " треба да стоји " износ од 171.240,00 динара ".

Против наведене пресуде жалбе су благовремено изјавили тужилац и тужени, и то тужилац у односу на став други и четврти изреке, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, а тужени у односу на усвајајући део, како то произилази из навода жалбе, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност и законитост ожалбене пресуде, у границама овлашћења прописаних одредбом члана 386 ЗПП-а („Службени гласник РС” бр.72/11...18/20), Апелациони суд у Београду је нашао да су жалбе тужиоца и туженог делимично основане.

У поступку доношења ожалбене пресуде, у потврђеном делу, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка, прописане одредбом члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП-а, на које другостепени суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде поступка на које се указује у жалбама.

Према чињеничном стању утврђеном у поступку првостепеним судом, тужилац је запослен код туженог, а дана 24.05.2017.године, радио је прву смену и обављао послове на цевоводу у .... Након што је завршен посао, позван је интерни превоз, који превози раднике назад до радионице, али како је исти одвезао другу групу радника на багер, тужилац је заједно са сведоком ББ, кренуо пешице назад до радионице, јер интерни превоз није могао да дође до њих. Тужилац и сведок ББ су се кретали један иза другог, путем који је остављен за пролаз возила, узбрдицом између две станице на коповима трагом остављеним од гусенице багера, до момента када су прешли на другу страну пута. До повреде тужиоца је дошло на тај начин што је тужилац прескочио бару и том приликом угазио у блато дубине око 40 сантиметара, тако да му је цела чизма упала у рупу, при чему је изгубио равнотежу и пао тако да му је лева нога остала заглављена у блату, па се приликом пада ротирао и телом пао на земљу. Тужилац и сведок ББ, су критичном приликом ишли путем којим их је и довезло возило, јер бравари са собом носе комплетан алат, а путеви на површинском копу нису стални, међају се свакодневно како се помера коп. Из налаза и мишљења судског вештака ортопеда др Стевана Бајовића, првостепени суд је утврдио да је тужилац претрпео тешке телесне повреде, у виду пуцања предњег укрштеног лигамента левог колена и пуцања задњег рога спољашњег менискуса левог колена, да је у тренутку непосредно и након повређивања трпео болове јаког интензитета у трајању од једног сата, затим болове средњег интензитета у трајању од три месеца, затим повремене болове слабог интензитета који су се појачавали при напору у трајању од шест месеци, а који су се у тренуцима оперативних захвата и медицинске рехабилитације појачавали до болова јаког и средњег интензитета. Услед заосталих последица претрпљене повреде, код тужиоца је дошло до умањења животне активности за 15% трајно, а које се огледа у томе да тужилац отежано обавља све радње које захтевају дуже стајање и ход, ход по стрмом, клизавом, неравном и по степеницама, рад на хладноћи, рад у принудном положају чучња, дуготрајно управљање моторним возилом, бављењем спортским и рекреативним активностима. Код тужиоца постоји умањење естетског изгледа средњег степена, јер су са предње стране левог колена у пределу чашице видљива три кружна ожиљка величине зрне грашка, тамније пребојености, а у горњој трећини леве потколенице с предње стране видљив је уздужни ожиљак тамније пребојености, дужине 5 сантиметра, од операције предњег укрштеног лигамента, а леви бутни мишић је хипотрофичан у односу на десни и смењена је моторна снага мишића леве натколенице, због чега код тужиоца постоје анталгичне шеме хода односно храмање на леву ногу, узроковано боловима и повременим отицањем у пределу левог колена, а тужилац има 34 године. Из налаза и мишљења вештака неуропсихијатра др Јулијане Костић, првостепени суд је утврдио да је тужилац приликом повређивања претрпео примарни страх високог интензитета у трајању од 5 до 6 минута, секундарни страх јаког интензитета у трајању од 10 дана, у периоду хоспитализације и хируршке интервенције, страх од трајног инвалидитета, затим страх умереног интензитета у трајању од 5 до 6 месеци, као и страх од исхода и евентуалног инвалидитета и мобилизације, ход са штакама, те страх слабог интензитета у виду забринутости који је трајао до краја лечења, а тужилац је био на боловању 10 месеци. Претрпљени страх по овом штетном догађају није оставио трајне последице на душевно здравље тужиоца. Висину тужбеног захтева тужиоца за накнаду материјалне штете у виду разлике између обрачунате и исплаћене накнаде зараде због привремене спречености за рад и износа зараде коју би тужилац остварио да је радио у периоду од 24.5.2017. године, до 31.3.2018. године, првостепени суд је утврдио из налаза и

мишљења судског вештака економско финансијске струке Радојице Марковића.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је нашао да је тужбени захтев тужиоца за накнаду нематеријалне штете по траженим основама, делимично основан, с обзиром да је тужени одговоран за насталу штету, јер није организовао безбедне услове рада у складу са прописима о техничким и заштитним мерама на раду, односно безбедне путеве за кретање по копу радницима који обављају радне задатке и одговоран је за штетне последице које настану услед његових пропуста да адекватно обезбеди путеве и одржава их чистим. Одлучујући о приговору подељене одговорности, првостепени суд је нашао да је тужилац делимично допринео настанку штете, а пропуст тужиоца се састоји у томе што је крећући се колотрагом, који је оставио гусеничар, знао односно могао је знати да су путеви на површинском копу разровани са рупама испуњеним блатом, те је могао да покаже већи степен пажње приликом кретања преко рупа са блатом, или је могао да претпостави да су на путу рупе дубоке и да може да се повреди, због чега је утврдио допринос тужиоца настанку штете у износу од 10%, сходно члану 192 Закона о облигационим односима. Одлучујући о висини накнаде нематеријалне штете, суд је применом одредбе члана 200 Закона о облигационим односима, имао у виду да претрпљени душевни болови због умањења животне активности, износе 15 % трајно и дефинитивно да је правична новчана накнада која припада тужиоцу у време пресуђења у износу од 300.000,00 динара, који је умањен за допринос тужиоца од 10% и за износ од 100.000,00 динара, који је тужиоцу исплаћен од стране компаније “Дунав осигурање” Београд, по основу колективног осигурања запослених за случај незгоде, коју премију исплаћује послодавац из посебних средстава, због чега је тужиоцу досуђен износ од 170.000,00 динара. Имајући у виду интензитет претрпљених физичких болова и страха, време њиховог трајања, као и степен естетске наружености, првостепени суд је утврдио да тужиоцу на име правичне новчане накнаде за претрпљене физичке болове припада износ од 200.000,00 динара, за претрпљени страх 150.000,00 динара, за естетску наруженост износ од 100.000,00 динара, који износи се умањују за допринос тужиоца насталом повређивању од 10%, сходно члану 200 и члану 192 став 1 у вези члана 205 Закона о облигационим односима, због чега је донео одлуку као у ставу првом и другом изреке. Како је тужени тужиоцу у периоду од 24.5.2017. године, до 31.3.2018. године, исплаћивао накнаду зараде због привремене спречености за рад, а тужилац је повређен на раду код туженог, то му припада разлика између исплаћене накнаде зараде због привремене спречености за рад и износа зараде коју би тужилац остварио да је радио, због чега је првостепени суд применом одредби члана 154 и 195 став 1 Закона о облигационим односима, донео одлуку као у ставу трећем изреке ожалбене пресуде.

На овако потпуно и правилно утврђено чињенично стање, првостепени суд је у потврђеном делу правилно применио материјално право, дајући за своју одлуку у том делу разлоге које у битном прихвата и овај суд у поступку жалбене контроле.

Одредбом члана 164 Закона о раду („Службени гласник РС“ бр.24/05...75/14), прописано је да ако запослени претрпи повреду или штету на раду или у вези са радом, послодавац је дужан да му накнади штету, у складу са законом и општим актом.

Према одредби члана 154 став 1 Закона о облигационим односима, ко другоме проузрокује штету дужан је накнадити је, уколико не докаже да је штета настала без

његове кривице, док је одредбом члана 195 став 1 истог закона, прописано да ко другоме нанесе телесну повреду или му наруши здравље, дужан је накнадити му трошкове око лечења и друге потребен трошкове с тим у вези, као и зараду изгубљену због неспособности за рад за време лечења. Одредбом члана 192 став 1 истог закона, прописано је да оштећеник који је допринео да штета настане или да буде већа него што би иначе била, има право само на сразмерно смањену накнаду.

Према одредби члана 200 Закона о облигационим односима, за претрпљене физичке болове, претрпљене душевне болове због умањења животне активности, наружености, повреде части, угледа, слободе или права личности, смрти блиског лица, као и за страх, суд ће ако нађе да околности случаја, а нарочито јачина болова и страха и њихово трајање то оправдава, досудити правичну новчану накнаду, независно од накнаде материјалне штете, као и у њеном одсуству.

Код чињенице да је тужилац претрпео повреду на раду, обављајући послове свог радног места, на тај начин што се приликом повратка до радионице, кретао пешице са сведоком ББ, јер интерни превоз туженог није могао да дође до њих, па је критичном приликом прескочио бару и угазио у блато дубине око 40 цм, тако да му је цела чизма упала у рупу, при чему је изгубио равнотежу, те се при паду ротирао и телом пао на земљу, због чега је задобио тешку телесну повреду, у виду пуцања предњег укрштеног лигамента левог колена и пуцања задњег рога спољашњег менискуса левог колена, као и да је узрок повреде то што тужени није организовао безбедне услове рада, у складу са прописима о техничким и заштитним мерама на раду, односно безбедне путеве за кретање по копу радницама који обављају радне задатке, првостепени суд је правилно закључио да је остварен основ одговорности туженог за штету, коју је тужилац претрпео у спорном догађају, у смислу одредбе члана 164 Закона о раду и одредби члана 154 став 1 Закона о облигационим односима.

Наиме, када је штета настала услед повреде на раду у смислу одредбе члана 164 Закона о раду, а постоје пропусти послодавца да се осигурају безбедни услови рада и спрече штетне последице, тада се узрочност претпоставља. Узрочна веза између радње послодавца и штете коју је запослени претрпео на раду или у вези са радом се претпоставља, када узроци штете леже у пропустима послодавца да осигура безбедне услове рада. У конкретном случају, тужени до окончања првостепеног поступка није предложио, нити приложио доказе на околност да је осигурао безбедне услове рада тужиоцу, у складу са одредбом члана 9 став 1 Закона о безбедности и здрављу на раду, којом је прописано да је послодавац дужан да обезбеди запосленом рад на радном месту и радној околини у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду.

Имајући у виду да се тужилац кретао колотрагом који је оставио гусеничар и знао је, односно морао је знати да су путеви на површинском копу разровани, са рупама испуњеним блатом, првостепени суд је закључио да је у датој ситуацији тужилац морао да покаже већи степен пажње приликом кретања преко рупа са блатом. Стога је првостепени суд, супротно наводу жалбе тужиоца и туженог правилно оценио допринос тужиоца настанку штете од 10%. Ово из разлога јер је могућност повређивања у таквим условима радне средине како за тужиоца, тако и за туженог представљала предвидиви ризик, због чега је правилан закључак првостепеног суда да је код тужиоца, приликом кретања у таквим условима био неопходан већи степен пажње, што одговара

утврђеном проценту доприноса тужиоца сопственом повређивању од 10%.

Из изнетих разлога, неосновани су наводи жалбе тужиоца, којима се указује на исказ сведока ВВ да је тужилац свој посао обављао на једини могући начин, да се кретао путем по копу, којим се сви крећу, да је потпуно уобичајено да се бравари по копу крећу пешице и да иду краћим путем, јер са собом носе тежак алат, тим пре што није било превоза. Ово зато што је у датој ситуацији тужилац био свестан стања пута којим се кретао, јер је то био уобичајен и краћи пут и што је, по уверењу овог суда, с тим у вези био у обавези да покаже већи степен пажње приликом кретања у таквим условима радне средине. Стога се не може прихватити навод жалбе тужиоца о одсуству доприноса тужиоца настанку штете.

С тим у вези, неосновани су наводи жалбе туженог, којима се указује да првостепени суд није на поуздан начин утврдио допринос тужиоца настанку штете, с обзиром да је тужилац искусан дугогодишњи радник и да је морао да поступа са високим степеном пажње. Ово зато што назначене околности не могу искључити одговорност послодавца засновану на пропусту да у радној средини у којој се повреда догодила, обезбеди безбедне услове рада, у овом случају, безбедне путеве за кретање по копу радницима који у тој радној средини обављају радне задатке.

Како је првостепени суд имао у виду све околности случаја, које утичу на одређивање правичне новчане накнаде за нематеријалну штету, те значај тих повређених добара и циљ коме та накнада служи, то је супротно наводима жалбе туженог и тужиоца, правилно одмерио износе накнаде нематеријалне штете на име физичких болова, претрпљеног страха и на име естетске наружености, због чега је ожалбена пресуда потврђена у делу става првог и делу става другог изреке, који се односе на накнаду нематеријалне штете због претрпљених физичких болова, претрпљеног страха и естетске наружености тужиоца.

Потврђена је и одлука о камати у односу на досуђене износе из става првог изреке ожалбене пресуде, јер је на дан пресуђења утврђено како постојање, тако и обим штете, а применом одредби члана 277, у вези члана 324 став 1 Закона о облигационим односима.

Међутим, ожалбена пресуда је морала бити укинута у преосталом делу става првог, преосталом делу става другог и ставу трећем изреке, јер је у том делу ожалбена пресуда захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку, а поред тога, услед погрешне примене материјалног права, чињенично стање је остало непотпуно утврђено.

Основано се жалбом тужиоца истиче да је првостепени суд од траженог износа накнаде нематеријалне штете на име умањења животне активности одбио износ од 100.000,00 динара, а да претходно није разјаснио да ли је тужилац од осигуравајућег друштва " Дунав осигурање" наплатио овај износ, с обзиром да тужени није доставио полису осигурања, а у питању је осигурање од трајног губитка опште радне способности, односно инвалидитета.

Код изнетог, следи да првостепени суд није разјаснио да ли је тужиоцу исплаћен износ по основу осигурања од стране Компаније Дунав осигурање, и ако јесте, по ком основу и у којој висини, због чега је ожалбена пресуда морала бити укинута у делу става првог и делу става другог изреке, у односу на накнаду нематеријалне штете због умањења животне активности тужиоца.

Ожалбена пресуда је морала бити укинута у ставу трећем изреке, јер првостепени суд није дао разлоге да ли је приликом одлучивања о висини материјалне штете коју је претрпео тужилац, имао у виду одредбу члана 192 став 1 Закона о облигационим односима и с тим у вези да ли је исту умањио за допринос тужиоца настанку штете. Због тога се у овом делу није могла ценити ни правилна примена материјалног права.

Укинута је и решење о трошковима парничног поступка, садржано у ставу четвртом изреке ожалбене пресуде, јер у том делу одлука суда зависи од коначног исхода спора.

Овај суд примећује да је у првом реду изреке решења Основног суда у Лазаревцу П1 175/18 од 22.10.2020. године, погрешно наведено “трећем” уместо “четвртом”, али налази да је реч о очигледно греци, која се може исправити у свако доба, у смислу одредбе члана 362 Закона о парничном поступку, а наведено не утиче на другачију одлуку суда у овој правној ствари.

Ради тога, потребно је да првостепени суд у поновном поступку отклони учињене битне повреде поступка, поступи по примедбама изнетим у разлозима ове пресуде, правилно утврди чињенично стање, па ће након правилне примене материјалног права поново одлучити о преосталом делу тужбеног захтева.

Из изнетих разлога, применом правила из члана 390, члана 391 став 1 и члана 392 став 2 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр. 72/11..., 18/20), одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија
Радомир Кокотовић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић